

Wstęp

Dosyć powszechnie panuje opinia, że podstawowa komórka w strukturze Kościoła, jaką stanowi parafia, przeżywa dzisiaj swój kryzys. Mówi się, że funkcjonuje dobrze jako jednostka administracyjna, ale rzadko nie przypomina żywą wspólnotę braci i siostr w Chrystusie¹.

Tymczasem dokumenty soborowe głoszą, że parafia, która ma urzeczywistniać wspólnotę Kościoła, sama również w wyraźniejszy sposób powinna stanowić rzeczywistą wspólnotę. „Chociaż wspólnota kościelna zawsze posiada wymiar powszechny, to jednak swój najbardziej bezpośredni i widzialny wyraz znajduje w życiu parafii. Parafia jest niejako ostatecznym umiejscowieniem Kościoła, a poniekąd samym Kościołem zamieszkującym pośród swych synów i córek”². Parafia jest miejscem, gdzie Kościół powszechny staje się najczęściej doświadczany przez przeciętnego człowieka. Musi stanowić żywą wspólnotę, ponieważ w przypadku, kiedy przestanie nią być, utraci jedną z podstawowych racji swego istnienia.

Niniejsza praca weryfikuje powyższą ideę na przykładzie parafii pw. bł. Karoliny w Tychach. Problem pracy wyznacza tytuł: *Parafia pw. Błogosławionej Karoliny w Tychach. Powstanie, rozwój, struktury ewangelizacyjne*. Zostanie w niej przedstawiona historia prezentowanej parafii na tle wydarzeń związanych z początkami działalności Kościoła w Tychach, a także obecny jej kształt i działalność.

Parafia pw. bł. Karoliny należy do grupy prężnie działających placówek w archidiecezji katowickiej. Zastanawia, jaki splot czynników złożył się na żywotność tego Kościoła. W poszukiwaniu odpowiedzi postawiono trzy hipotezy badawcze:

Po pierwsze – pragniemy odtworzyć historię budowy kościoła, ośrodka i wspólnoty parafialnej na podstawie materiału archiwalnego parafii i dekanatu;

¹ Ks. Ryszard Kamiński tak ocenia dzisiejszą sytuację: „Parafie polskie mają jeszcze wiele do zrobienia, aby stać się prawdziwymi wspólnotami miłości braterskiej. Zwłaszcza parafie wielkich miast są często tworem anonimowymi, które nie mają naturalnej podstawy do ułatwiania ludziom zwracania się jednych ku drugim, co jest nieodzownym warunkiem budowania parafialnej wspólnoty miłości”. http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TA/TAP/parafia_mmm_01.html, strona z dnia 5 kwietnia 2006 roku.

² CL 26.

Po drugie – pragniemy przeanalizować to, czym parafia pw. bł. Karoliny różni się od innych; jakie wypracowała style ewangelizacji.

Chodzi o sprawdzenie, jak w społeczeństwie pluralistycznym na początku XXI w. funkcjonują dawne praktyki (wierność sakramentom, tradycja) i nowe (ośrodek Christoforos) struktury ewangelizacyjne.

Problematyka badawcza wyznacza metodę pracy. Pierwsza jej część będzie dokumentacją historyczną, zaś druga syntezą refleksji na temat Kościoła zamieszkującego na terenie omawianej parafii. Będzie to systematyzacja dwóch płaszczyzn: teologicznej i socjologiczno-religijnej.

Trzeba powiedzieć, że do tej pory nie ukazała się praca na temat parafii pw. bł. Karoliny i Ośrodka Christoforos. Życiorys bł. Karoliny opracował ks. Jan Biolobok, proboszcz z Mielca, a kontekst historyczny samych Tych opisał Ludwik Musioł i ks. Janusz Wycisło.

Szczególnie zasłużona dla Tychów jest osoba Ludwika Musioła. Był nauczycielem, historykiem, archiwistą. Napisał monografię historyczną o Tychach, opracował kilkadziesiąt kronik parafialnych. Jego prace są cennym źródłem wiedzy dla współczesnych historyków, etnografów i wszystkich zainteresowanych ziemią, na której przyszło im żyć. Z kolei ks. Janusz Wycisło jest autorem książki pt. *Dzieje parafii pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Tychach w zapisach kronikarskich*.

Dla opracowania dziejów Tychów, jak i początków działalności kościelnej na tym terenie posłużyły publikacje wspomnianych już historyków Ludwika Musioła³ i Janusza Wycisły⁴, a także Józefa Mandziuka⁵ oraz Jerzego Myszora⁶. Do opracowania dziejów parafii, od momentu jej erygowania aż po dzień dzisiejszy, posłużyły kroniki parafialne, jak również kronika Ośrodka Christoforos. Z kolei w celu przedstawienia aspektów teologicznego i socjologicznego wykorzystano dokumenty magistralne Kościoła, materiały z parafialnego archiwum, a także lokalne artykuły prasowe. W celu uzyskania potrzebnych informacji autor niniejszej pracy

³ L. Musioł, *Tychy, monografia historyczna*, Tychy 1939.

⁴ J. Wycisło, *Dzieje parafii pod wezwaniem św. Marii Magdaleny Tychach w zapisach kronikarskich*, Tychy 2000.

⁵ J. Mandziuk, *Historia Kościoła katolickiego na Śląsku. Czasy reformacji protestanckiej, reformy katolickiej i kontrreformacji 1520 – 1742*, t. 2, Warszawa 1995.

⁶ J. Myszor, *Diecezja katowicka. Krótki rys historyczny*, [w:] *Katalog diecezji katowickiej 1986*, Katowice 1986.

przeprowadził kilkanaście wywiadów radiowych z ludźmi, którzy byli i są świadkami rozwoju tego centrum duszpasterskiego (materiał znajduje się w posiadaniu autora).

Praca składa się z trzech rozdziałów.

Pierwszy rozdział poświęcony jest historii Tychów i początkom Kościoła na tych terenach. W podrozdziałach przedstawiono historię parafii macierzystej bł. Karoliny – to jest parafię Ducha Świętego, a następnie w oparciu o wywiady zaprezentowano, jak parafianie budowali Kościół duchowy, jak również kościół materialny.

Drugi rozdział w całości poświęcony jest budującemu się kościołowi oraz ośrodkowi Christoforos. Rozdział ten traktuje o najważniejszych wydarzeniach związanych z budową świątyni, a także z wszystkimi radościami i trudnościami, jakie niosła ze sobą ta budowa.

Trzeci rozdział poświęcony jest omówieniu struktur Kościoła urzeczywistniającego się w parafii pw. bł. Karoliny, z naciskiem na jego wymiar ewangelizacyjny. W pierwszej części uwagę poświęcono naturze ewangelizacji, zaś w drugiej przedstawiono omawianą płaszczyznę w trzech obszarach: liturgii, budowania wspólnoty i diakonii.